

DE I DANMARK TRUFNE HEJREARTER

AF

H. SCHEEL

Af Hejrer er der her i Landet truffet følgende syv Arter: Hejre, *Ardea cinerea*, Purpurhejre, *Ardea purpurea*, Tophejre, *Ardea comata*, Kohejre, *Ardea bubulcus*, Nathejre, *Nycticorax griseus*, Dværghejre, *Ardetta minuta*, og Rørdrum, *Botaurus stellaris*, samt paa Island og Grønland: Amerikansk Rørdrum, *Botaurus lentiginosus*. Af disse er kun Hejren almindelig, idet den som bekendt yngler i Kolonier flere Steder Landet over med Undtagelse af det vestlige og nordlige Jylland samt Bornholm. Selv om den i tidligere Tider har været talrigere, tror jeg dog ikke, det kan siges, at den nu om Stunder tager yderligere af, idet det som Regel viser sig, at der, naar en Koloni bliver mindre, da opstaar en ny i Nærheden, eller at andre Kolonier, hvor der er mere Fred, tiltager. Paa Færøerne ses Hejren ret jævnlgt paa saa godt som alle Tider af Aaret, men dog oftest om Vinteren; som ynglende er den aldrig paavist der lige saa lidt som paa Island, hvor den ogsaa af og til viser sig. Paa Grønland er den truffet nogle faa Gange i Følge Herluf Winge »Grønlands Fugle«, 1898. Det er muligt, at det i nogle af disse Tilfælde har været den amerikanske Form, *Ardea herodias*.

Da Meningen med denne Artikel hovedsagelig er at fastslaa, hvad der findes af udstoppede Eksemplarer eller af Meddelelser om de sjældnere Hejrearter, skal jeg angaaende Hejren, *Ardea cinerea*, indskrænke mig til at berette om et Par Ture, som Rentier Hans Pedersen og jeg har foretaget sammen i Foraaret 1924 til Kolonierne i Magleby Skov og Store Lyngby Skov paa Sjælland.

Den 29. April rejste vi om Morgenens med Toget fra Kjøbenhavn til Klippinge; derfra gik vi gennem Magleby til Magleby Skov for at bese den derværende Hejrekoloni. Denne viste sig at være delt i to Afdelinger, af hvilke den ene, paa c. 60 Reder, var bygget i temmelig spredt staaende Egetræer uden Under-

skov; i hvert Træ var der en à to Reder, dog saa vi ogsaa nogle Træer med tre eller fire. Saa godt som alle Reder var beboede, idet vi fandt mange nylig udkastede Æggeskaller. Vi fandt to gamle nedblæste Reder og Skelettet af en stor Unge, som sikkert havde ligget der fra det foregaaende Aar. Den anden Afdeling var paa c. 30 Reder, ligeledes byggede i Egetræer, men disse stod i en Underskov af Hassel; næsten alle Rederne var beboede. Hejrerne var ikke særlig sky; mange af dem forlod først Rederne, naar vi var lige under Træet, og de var meget ivrige efter at komme paa igen. Fra Skoven gik vi langs Stranden til Strøby og Køge, hvorfra vi tog hjem med Toget. Vejret var hele Dagen temmelig koldt og blæsende; ved Totiden begyndte det at regne og vedblev hermed hele Resten af Dagen. Det var meget lidt forårsagtigt; ikke et grønt Blad saas hverken paa Træer eller Buske, og næsten ingen Fuglesang hørtes.

Om denne Koloni meddeler V. Weibüll i 1912 i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 6. Aarg., Side 82 følgende: »1882 byggedes den første Rede og i Løbet af ca. 10 Aar naaede Kolonien sin nuværende Størrelse, der angives, noget forskelligt, til 40 à 60 Par.« Kolonien er altsaa gaaet ret betydeligt frem i de forløbne 12 Aar.

Den 14. Maj rejste vi om Morgenen med Toget til Ølsted, hvorfra vi gik til Store Lyngby Skov for at bese Hejrekolonien, som viste sig at være paa ca. 50 Reder, alle i temmelig spredt staaende Egetræer med aaben Underskov af Bøg, Elm, Ahorn og enkelte Elletræer. Rederne var spredt over et ret stort Terræn og mest en à to i hvert Træ; dog var der enkelte Træer med tre eller fire. Alle Rederne var sikkert beboede; i flere af dem kunde vi høre Ungerne. Hejrerne var meget lidt sky; en enkelt vilde overhovedet ikke forlade Træet, hvori Reden sad, men blev staaende som en Støtte i Toppen af dette; den havde store Unger, som den var i Færd med at fodre, da vi kom. Fra Skoven gik vi tilbage til Ølsted og videre til Grimstrup, hvorfra vi tog hjem. Vejret var hele Dagen meget varmt, og Solen skinde; Bøgetræerne var flere Steder udsprungne.

Om denne Koloni skriver V. Weibüll i 1912 i den tidligere nævnte Artikel i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 6. Aarg., Side 84 følgende: »Kolonien tæller nu ca. 70 Par. Hejrerne forfølges ikke, men der skydes dog i Reglen aarligt en Del Unger. Kolonien har bestaaet i hvert Fald siden 1870 og skal omkring 1880

have været betydelig større end nu (Stud. Sylv. Saxtorph, Skovrider Brammer, Skørping)«. Kolonien er altsaa blevet noget mindre siden.

Purpurhejre, *Ardea purpurea*, er noget mindre end Fiskehejren, men minder ellers meget om denne; dog stiller dens forholdsvis lavere Ben og længere Tæer den nærmere til Rørdrummen, hvilken den da ogsaa skal ligne mere i Levevis.

Fjerdragten er ret ens hos ♂ og ♀. Oversiden af Hovedet er sort med som Regel to lange baandformede Fjer i Nakken; Siderne af Hovedet og Halsen er rustrøde. Struben er hvid; en sort Stribe strækker sig ned af Nakken og en lignende ned paa hver Side af Halsen, desuden er der en Række mørke Længdepletter midt ned af Forhalsen. Ryggen, Vingerne og Halen er skifergraa, Svingfjerene mørkere skifergraa; Undersiden er mørk rustbrun, og Bugens Midte mørkebrun. Paa Kroen og Ryggen har den nogle lange og smalle, lysegraa Fjer med mørke Kanter; flere af disse har et rustrødt Anstrøg. Næbbet er gult med mørkebrun Hornfarve paa Næbryggen; den nøgne Øjenhud er lysere gul, Iris mørkegul. Benene er sortebrune med lysere okkergult Anstrøg paa Leddene og over Hælen. ♀ er som Regel mindre end ♂ og ikke saa smuk i Farverne.

Hos unge Fugle i første Aar er Oversiden af Hovedet sortagtig rustrødt, Kinder og Hals har en smudsig, lys Rustfarve, Forhalsen er lysere, hvidlig med mørke Længdepletter, Struben hvid. Ryg og Vinger er skifergraalig brune, hver Fjer med brede lyst rustfarvede Kanter, Svingfjer og Styrefjer sortebrune. Undersiden er smudsig rustfarvet, lysest midt paa Bugen og med mørke Længdepletter paa den forreste Del af Brystet. Næbbet er mere brunligt end hos de gamle Fugle, Iris lysegul. Benene er lysere end hos gamle Fugle og har et gulgrønt Anstrøg. Den unge ♀ er mere graalig end den unge ♂. Først i det tredje Aar er Fuglen udfarvet.

Purpurhejrens Udbredelse strækker sig over det sydlige Europa, hele Afrika, Vestasien, det sydlige Sibirien, Persien og Syrien. Den skal yngle i Holland, hvorfra de unge Fugle, som er truffet her i Landet, formodentlig stammer. Den opholder sig paa rørbevoksede Steder. Føden bestaar af Fisk, Vandinsekter og Frøer. Æggenes Antal er fra 3 til 6; de har en lys blaa, lidt grønlig Farve. Reden anbringes mellem Rørene eller

i Buske, som Regel flere sammen, og ofte i Selskab med andre Hejrearters.

Om Purpurhejrens Forekomst her i Landet vides nu følgende:

1. En ung Fugl, sandsynligvis en ♂ i første Aar, findes i Universitetets zoologiske Museum. Den er skudt 11. Novbr. 1889 i Sennels, Ø. f. Thisted. (Proprietær F. Madsen Leerskov, Færggaard pr. Sjørring). Dette Eksemplar omtales i »Dansk Jagttidende« for December 1889, samt i Hæftet for Marts 1904; i »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle, samlede af Jonas Collin«, 1895, og i »Fuglene ved de danske Fyr i 1890«, ved Herluf Winge; endelig i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolt-hoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

2. I »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle samlede af Jonas Collin«, 1895, omtales foruden det foregaaende Eksemplar fra Sennels endnu et, hvorom det hedder: »Fra Dr. William Sørensen har jeg erholdt Meddelelse om, at Kadetaspirant Krogh i Grenaa eier en Purpurheire, der er skudt (uvist naar) ved Rambes Mølle i Nærheden af Frijsenborg. Den blev i For-aaret 1891 kjøbt hos Bundtmager Kjølbye i Aarhus.« Meddelelsen refereres i »Dansk Jagttidende« for Marts 1904 og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolt-hoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

3. I »Dansk Jagttidende« for Juni 1898 findes følgende Notits: »En Purpurheire er ifølge Meddelelse fra Gaardejer Gam-meltoft skudt af ham den 30. Maj i en ham tilhørende Plan-tage ved Filsø.«

4. En ung ♀ i første Aars Dragt findes i Herning Museum. Den er skudt i Viuf, N. f. Kolding, i Efteraaret 1897 eller 98. Museet har købt Eksemplaret af Konservator Windeballe i Fredericia. Dette Eksemplar er ikke tidligere omtalt.

5. I Herning Museum findes et Eksemplar til foruden det foregaaende, ligeledes en ung ♀ i første Aars Dragt. Den er skudt ved Nørre Nebel, c. 8. Oktober 1917. Museumsbestyrer H. P. Hansen opgiver følgende Maal: Vinge 350 mm, Hale 117 mm, Tarse 135 mm, Næb 122 mm. Dette Eksemplar er omtalt i »Fuglene ved de danske Fyr i 1917,« ved R. Hørring.

Tophejre, *Ardea comata*, er meget mindre end foregaaende Art. Dens Maal er, i Følge Hartert: Vinge 206—234 mm, Hale 78—85 mm, Tarse 59—63 mm, Næb 60—68 mm.

Fjerdragten er ret ens hos den udfarvede ♂ og ♀. Over-

siden af Hovedet er okkergult med smalle, sortebrune Fjerkanter; i Nakken har den flere lange, baandformede, hvide Fjer med smalle, sorte Længdestriber. Siderne af Hoved og Hals er okkergule og lysest paa Forhalsen, mørkest bag til; Struben er hvid. Fjerene paa den øverste Del af Ryggen samt Skulderfjerene er lyst purpurbrune, stærkt forlængede og med usammenhængende Faner. Den nederste Del af Ryggen, Halen og Vingerne er hvide, de sidste med okkergult Anstrøg; Svingfjerene er hvide; Undersiden er ligeledes hvid, men med svagt okkergult Anstrøg paa Brystet. Næbbet er sortagtigt hornfarvet paa Ryg og Spids, men ellers gult gaaende over i den nøgne Øjenhuds gulgrønne Farve. Iris er gul; Benene gule eller grønliggule. ♀ er som Regel mindre end ♂ og ikke saa smuk i Farverne.

Hos unge Fugle i første Aar er Hoved og Hals lyst okkergule med mørkebrune Fjerkanter, som danner brede Længdestriber; Struben er hvid. Den øverste Del af Ryggen er mørkebrun, Vingen hvid, de fleste af Svingfjerene brunlige; den nederste Del af Ryggen, hele Undersiden og Halen er hvid, den sidste med brunligt Anstrøg paa Spidsen af Fjerene. Næbbet er mere grønligt end hos den udfarvede Fugl, og Iris er lysere gul. Fødderne er gulgrønne. I andet Aar er Halsen mere okkergul, de brede Længdestriber paa Halsen er næsten forsvundet, og Ryggen er ligeledes blevet lysere. I tredje Aar er Fuglen udfarvet.

Tophejrens Udbredelse strækker sig over hele Afrika, Syd-europa, Syd-Rusland til Persien, Syrien og Arabien. Den træffes af og til i Holland og Belgien og er endog truffet flere Gange i England. Den opholder sig mest i sumpede Egne ved Søer og Floder og søger ligesom den efterfølgende Art, Kohejren, gerne Kvæget. Føden bestaar af Orme, Insekter og Larver. Reden anbringes kolonivis i Træer og Buske eller mellem Rørene og ofte sammen med andre Hejrearters. Æggenes Antal er gerne 4 à 5; de har en lys, blaaliggrøn Farve.

Om Tophejrens Forekomst her i Danmark foreligger følgende Meddelelser:

1. I »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærboelling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, Side 482, hedder det: »er efter afdøde Professor Reinhardts Angivelse skudt én Gang i Holsten og én Gang i Jylland.« I en Fodnote bemærkes det: »Angivelsen foreligger intetsteds trykt, men refererer sig til nogle ved Rein-

hardts Forelæsninger førte Optegnelser, der af Bonnez have været tilstillede Forfatteren«.

2. I »Thylands Fugle« af Dr. med. P. V. Heiberg, 1886, hedder det: »I Thisted Realskoles Samling findes et Exemplar, skudt i Hillerslev Kjær Novbr. 1867. Udstoppet af Conservator Conradsen«. Om dette Eksemplar skriver Jonas Collin i »Bidrag til Kundskaben om Danmarks Fuglefauna«, 1888: »Heibergs Angivelse i »Thylands Fugle« (p. 29—30) om, at der i Thisted Realskoles Samling findes et af Konservator Conradsen udstoppet Expl., skudt i Hillerslev Kjær i Nov. 1867, maa bero paa en eller anden Forvexling. Den nævnte Samling har aldrig indeholdt noget Ekspl. af Tophejren, men derimod findes der en *A. stellaris* fra den angivne Lokalitet«.

3. I Universitetets zoologiske Museum findes et Eksemplar i Pragtdragt, skudt i Oktober 1885 ved Nissum Fjord og skænket af Dr. Rambusch. Dette Eksemplar omtales i »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle samlede af Jonas Collin«, 1895, men angives her fejlagtigt som skudt ved Ribe, desuden i »Fuglene ved de danske Fyr i 1905« ved Herluf Winge; i »Flora og Fauna« 1908, og i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halfdan Lange, 1919, hvor Fejlen fra »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle« gaar igen. Ligeledes i »Dansk Jagttidende« for Marts 1904 med den samme Fejl, og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898, ogsaa med denne Fejl.

4. Foruden det foregaaende findes endnu et Eksemplar i Universitetets zoologiske Museum. Det er en yngre Fugl, som i Følge Brev til Konservator J. Scheel fra Bjerrum i Ribe er skudt i Rudebøl Kog SV. for Tønder i Maj 1889 af Momme Petersen. Dette Eksemplar omtales i »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle samlede af Jonas Collin«, 1895, men angives der fejlagtigt som skudt i Andebøl Kaag S. f. Tønder. Det omtales ogsaa i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

Kohejre, *Ardea bubulcus*. I Følge Hartert er dens Maal følgende: Vinge ♂ 250—260 mm, ♀ 240—250 mm, Hale 85—98 mm, Tarse 73—82 mm, Næb 53—60 mm. Fjerdragten er ret ens hos ♂ og ♀. Oversiden af Hovedet har et cremefarvet Anstrøg, ellers er hele Fuglen hvid. I Pragtdragten er Hovedet, Kroen og den

nederste Del af Ryggen prydet med nogle Fjerbuske af stive, forlængede, rødgyule Fjer med usammenhængende Faner. Næbbet og den nøgne Øjenhud er mørkegyule, Iris lysegul. Benene er gyule eller grønligt sortebrune, men i Parringstiden helt gyule undtagen Tærne, som altid er brune. ♀ er som Regel mindre end ♂ og dens Fjerbuske ikke saa smukke. Unge Fugle er helt hvide med lidt eller slet intet graagulligt Anstrøg paa Hovedet.

Kohejrens Udbredelse strækker sig over største Delen af Afrika, det vestlige Asien og det sydlige, særlig det sydvestlige, Europa, saasom Spanien og Portugal. Den er truffet nogle faa Gange i England. Sit Navn har den faaet, fordi den ynder at opholde sig paa Enge og Marker, hvor den følger Kvæget og ofte ses siddende paa Ryggen af Køerne. Føden bestaar af Insekter, Larver og Orme. Reden anbringes i Træer og Buske og altid kolonivis. Æggenes Antal er gerne 3 à 4; de har en lys, grønligt-blaa Farve.

Her i Danmark vides den kun med Sikkerhed at være skudt en Gang.

1. I afdøde Stiftsfysikus, Dr. med. P. V. Heibergs Samling i Viborg findes det eneste sikre, danske Eksemplar, en ♀, som er skudt 26. Oktober 1903 paa Selbjerggaards Enge pr. Bjerget. Herom hedder det i »Fuglene ved de danske Fyr i 1903« ved Herluf Winge: »En Kohejre i Vinterdragt blev skudt af Proprietær H. Nørgaard paa Selbjerggaards Enge ved Bygholms Vejle, i Vester Han-Herred, paa Limfjordens Nordkyst, 26. Oktober. Den var kommen flyvende fra N. fulgt af en Flok Maager. Stiftsfysikus Dr. Heiberg i Viborg fik den til sin Samling og sendte til Museet en Beskrivelse, hvorefter Arten var let at kjende. Den blev udstoppet af Konservator P. Nielsen i Aarhus, der opgav, at det var en gammel Hun. Paa dens Fjer eller Fødde er der ikke det mindste, der kunde tyde paa, at den havde været i Fangenskab«. Dette Tilfælde omtales ligeledes i »Dansk Jagttidende« for November 1904 og mere udførligt i Januar-Nummeret 1905; desuden i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.« 11. Aarg., S. 115 i »Nyere Meddelelser om danske Fugle, II«, hvor Selbjerggaard fejlagtigt kaldes Søbjergergaard.

2. I »Dansk ornith. Foren. Tidsskr., 17. Aarg., Side 78 meddeles i »Nogle ornithologiske Oplevelser fra de senere Aar« af O. Helms, at der i Katedralskolens Samling i Ribe findes et Eksemplar af Kohejren »stammende fra Bjerrum og Egnen her«.

Dette er sandsynligvis et Exemplar, som er skaffet fra Udlandet, da Bjerrum ellers sikkert havde bekendtgjort noget om det.

Nathejre, *Nycticorax griseus*. Da denne Art er behandlet i en Artikel i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 18. Aarg., Side 18—22, skal jeg blot for Fuldstændighedens Skyld anføre de Meddelelser, jeg har samlet om dens Forekomst her i Landet.

1. I »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, findes Side 480, blandt følgende Optegnelser om dens Forekomst i Hertugdømmerne, kun et Tilfælde fra det nuværende Danmark: »Saaledes blev den i Mai 1821 skudt ved Neumünster i Holsten (Isis 1822, VII. p. 775), og Teilmann har paa samme Tid skudt den ved Ribe; paa Sylt blev den nedskudt fra et Træ udenfor Landfogedens Bolig (Mechlenburg), og for en Del Aar siden blev et Par skudt ved Elbbredden. I Wøldikes Samling, som er indlemmet i det zool. Museum, findes et Expl. fra Brunsbüttel (13. Maj 1825), og i Hr. Uwe Petersens Samling i Keitum paa Sylt et Expl., skudt der paa Øen«. Denne gamle Meddelelse fra Teilmann er i 1850 meddelt i »Naumannia, Archiv für die Ornithologie«, Drittes Heft, Pag. 48, Stuttgart 1850, i »Verzeichniss der in Dänemark vorkommenden, weniger gewöhnlichen und seltenen Vögel« von N. Kjærbølling in Kopenhagen. Desuden refereres den i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898, i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halfdan Lange, 1919, og i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 18. Aarg., Side 20.

2. I Følge Brev af 1. Febr. 1924 fra Greve P. Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Fjellebro, findes der i Grevens Samling en Nathejre, ♂ ad., Bavelse Sø 1855, som for ca. 20 Aar siden er erhvervet fra en gammel Samling; denne omtales i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 18. Aarg., Side 22.

3. I »Ornithologiske Bidrag til Danmarks Fauna« af Jonas Collin, 1877, Side 20—21, findes følgende Meddelelse: »Uagtet Beretninger om, at denne eller hin sjeldne Fugl er iagttaget, uden at være dræbt eller fanget, altid bør modtages med Forsigtighed, og navnlig hvor man ikke har nogen Borgen for iagttagerens specielle Kyndighed, troer jeg dog ikke at burde udelade en Meddelelse fra Hr. Bjerrum, ifølge hvilken Gartner F. Pultz i Ribe d. 12te August 1874 i sin Have ved Nipsaaen der i Byen saae en Natheire i kun 5 à 6 Skridts Afstand, efterat han i nogen

Tid havde hørt dens stærke, ravneagtige Skrig. Han kjendte ikke Fuglen, men ved at see et udstoppet Exemplar i Hr. Bjerrums Samling, erklærede han det for utvivlsomt, at det var denne Art, han havde seet. Da Natheiren ikke let kan forvexles med nogen anden Heire, og da de tidligere bekjendte Tilfælde af dens Forekomst her i Landet ligeledes skrive sig fra Hertugdømmernes Vestkyst, ét endog fra selve Ribe, har jeg fundet saa meget større Grund til at meddele ovenstaaende Beretning«. Meddelelsen refereres i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld 1898, i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halfdan Lange, 1919, og i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 18. Aarg., Side 21—22.

4. I Hr. E. Lehn Schiølers Samling i Kjøbenhavn findes et udfarvet Eksemplar, som paa Fodstykket bærer Meddelelse om, at det er skudt om Sommeren c. 1895 paa Rødby Fjord. Det omtales i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 11. Aarg., Side 115, i »Nyere Meddelelser om danske Fugle«, II, og i samme Tidsskrifts 18. Aarg., Side 22.

5. I »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 17. Aarg., Side 84 i »Nogle ornithologiske Oplevelser fra de senere Aar«, af O. Helms, meddeles i en Omtale af Fuglesamlingen paa Greve Raben-Levetzaus Slot Aalholm, at der her findes en Nathejre med Angivelsen April 1897. Om dette Eksemplar er skudt her i Landet vides ikke med Sikkerhed. Det omtales desuden i samme Tidsskrifts 18. Aarg., Side 22.

6. I Følge Meddelelse fra Kontorchef Axel Koefoed er der i Sorø Akademis Samling et Eksemplar, som har tilhørt afdøde Oberstløjtnant Hilarius Kalkau; da der ikke findes Spor af Oplysninger om, hvorfra det stammer, er det sandsynligvis ikke skudt her i Landet. Eksemplaret omtales i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 18. Aarg., Side 22.

7. I Odense Museum findes et gammelt Eksemplar uden Oplysninger af nogen Art. Da der i Museet findes en Del Fugle fra Grevinde Danners Samling, kan det maaske hidrøre her fra Landet; men det er ikke meget sandsynligt.

8. I Rentier Hans Pedersens Samling i Kjøbenhavn findes et Eksemplar, en ung ♀, som er skudt den 25. November 1923 af Forretningsfører Bruun paa dennes Villagrund imellem Dybedal og Fiskebæk, paa den nordlige Kyst af Furesøen i Nordsjælland. Fuglen sad i et Træ lige ved et Bassin, hvori Hr. Bruun havde nogle Ørreder; den gjorde Indtryk af at være syg. Kroppen blev

skænket til zoologisk Museum. Eksemplaret omtales i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr., 18. Aarg., Side 18.

9. I Universitetets zoologiske Museum findes et Eksempel, mærket: Færøerne, ²⁵/₄ 1870, Müller. Det omtales i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærboelling, Anden Udgave ved Jonas Collin 1877; hvor der staar: »I Juli 1870 blev et Ekspl. skudt paa Færøerne; det var en udfarvet Fugl, men uden de lange Nakkefjer. Eksemplaret findes i det zool. Museum«. I »Sysselmand H. C. Müllers haandskrevne Optegnelser om Færøernes Fugle«, I Uddrag ved Knud Andersen, hedder det om dette Eksempel: »I Juli 1870 blev en skudt her og indsendt til zoologisk Museum [en yngre Fugl. Paa dens Navneseddel (saa vel som i Museets Journal) staar 25. April 1870]«. Det omtales desuden i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898, hvor Aarstallet fejlagtigt opgives til 1878 i Stedet for 1870, samt endelig i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 18. Aarg., Side 20—21.

Dværghejre, *Ardetta minuta*, er den mindste af de her i Landet trufne Hejrearter. Dens Maal er i Følge Hartert: Vinge 145—159 mm, Hale 51—55 mm, Næb 47—50 mm, Tarse 45—48 mm. Hos den udfarvede ♂ er Oversiden af Hovedet sort med Metalglans; Siderne af Hovedet og Halsen er okkergule, mørkere mod Nakken og lysere fortil gaaende over i rent hvidt paa Struben. En lidt udvisket, okkergul Stribe strækker sig fra Undersiden af Næbbet ned over Struben og Forhalsen til Brystet. Ryggen og Halen er sorte med Metalglans, Vingerne er lyst okkergule gaaende over i hvidt med svagt rødligt Anstrøg, Svingfjerene er sortebrune. Undersiden er lyst okkergul med brede, mørkebrune, glinsende Pletter paa Siderne af Forbrystet. Den nøgne Øjenhud og Næbbet er gule, oftest med lidt grønligt Anstrøg og brun Hornfarve paa Næbryg og Spids. Iris er gul. Fødderne er lysegrønne med gulligt Anstrøg. Ved Hjælp af de Eksemplarer af Dværghejrer, som findes her i Landet, er det umuligt at konstatere, om den udfarvede ♀ adskiller sig fra ♂, da Kønsbestemmelserne er meget upaalidelige. Nogle ornithologiske Forfattere mener, at ♀ adskiller sig fra ♂ ved, at Fjerene paa Ryggen er mørkt kastaniebrune med smalle gule Kanter, ligesom Siderne af Hovedet og Baghalsen er mere rødlige, og Fjerene paa Forhalsen som Regel har svage, brune Skaftstreger. Et saadant farvet, men ikke kønsbestemt Eksempel findes i Odense Museum.

Hos unge Fugle i første Aar er Fjerene paa Oversiden af Hovedet sortebrune med rustrøde Kanter, Siderne af Hoved og Hals er okkergule gaaende over i rustrødt med mørkebrune Pletter, som danner lange Striber. Struben er hvid; fra Undersiden af Næbbet løber en okkergul, mørkpletet Stribe midt ned ad Forhalsen. Fjerene paa Ryggen er sortebrune med Indblanding af rustrødt og med okkergule Kanter; Styrefjerene er matsorte med smalle, lyse Kanter. Vingerne er okkergule med enkelte lange, mørkebrune Pletter; Svingfjerene er mørkebrune. Undersiden er lyst okkergul med mørkebrune Længdepletter; paa Siderne af Forbrystet er Pletterne brede og kraftige. Næbbet er grønligt med brun Hornfarve paa Ryggen og Spidsen; den nøgne Øjenhud er gulgrøn, Iris lysegul, Fødderne lysegrønne.

Dværghejrens Udbredelse strækker sig over hele Sydeuropa, Nordafrika, Lilleasien, det nordvestlige Indien og Kaschmir. Den træffes ynglende i Tyskland og Holland og viser sig ikke helt sjældent i England. Den overvintrer i Afrika helt ned til Kapkolonien. Her i Landet er Dværghejren truffet saa mange Gange og paa saadanne Tider, at det ligger nær at antage, at den enkelte Gange har ynglet her eller i hvert Tilfælde gerne havde villet gøre det, dersom den havde faaet Fred. Den opholder sig paa rørbevoksede Steder ved Søer, Moser, Floder, Fjorde og Vige. Føden bestaar af Fisk, Insekter, Larver og smaa Frøer. Reden anbringes som oftest mellem Rør og Siv, men ogsaa af og til i Pilebuske, ofte flere i Nærheden af hinanden. Æggenes Antal er fra 4—9; Farven er hvid med lysegrønt eller gulgrønt Anstrøg.

Følgende Tilfælde af Dværghejrens Forekomst her i Landet er det lykkedes mig at samle:

1. »Et Eksemplar i den Endrupholmske Samling er skudt ved Nørholm« i det sydlige Jylland, i Følge Teilmanns Haandbog, 1823, Pag. 110. Det omtales i »Fortsatte Iagttagelser over Danmarks Fugle, med særligt Hensyn til Vendsyssel« af J. C. H. Fischer, 1869, i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave, ved Jonas Collin, 1877, og i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halldan Lange, 1919, hvor den fejlagtigt angives som skudt ved Endrupholm, medens i Virkeligheden Nørholm ligger noget nordligere; desuden refereres Meddelelsen i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

2. I Følge Brev af 1. Februar 1924 fra Greve Ahlefeldt-Laurvig-

Bille findes der i Grevens Samling paa Fjellebro en Dværghejre, uden Kønsbestemmelse, men mærket $\frac{1}{5}$ 1857, Rønninge Søgaard pr. Ullerslev. Eksemplaret er købt for c. 20 Aar siden fra en gammel Samling. Det er efter alt at dømme det samme Eksempel, som omtales i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, og hvorom det hedder: »Fanget levende af Kammerherre Mylius ved Rønningesøgaard pr. Odense«. Meddelelsen refereres i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

3. »Skudt i Søborg Mose den 3die August 1863«. Meddelelsen findes i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877.

4. »Fanget i Søborg Mose den 1ste August 1864 og indsendt til den zoologiske Have«. Meddelelsen findes i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877.

5. I Universitetets zoologiske Museum findes et Eksempel, mærket ad., Sæby, $\frac{1}{6}$ 1865, Justitsraad Gad. Det omtales i »Fortsatte Iagttagelser over Danmarks Fugle, med særligt Hensyn til Vendsyssel« af J. C. H. Fischer 1869, i »Skandinaviens Fugle af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, i »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle« samlede af Jonas Collin, 1895, og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

6. Skudt i Februar 1865 »i Sundet« ved Faaborg »hvor den yngler«. Meddelelsen findes i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877; hvor det i en Fodnote hedder: »Sandsynligvis beroer denne Angivelse paa en Forvexling med følgende Art«, (cfr. denne). Den efterfølgende er Rørdrum, *Botaurus stellaris*. Meddelelsen refereres i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

7. »Skudt ved Nordgaard pr. Ringsted af Propr. Lundvall«. Meddelelsen findes i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, og er refereret i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

8. Skudt »ved Østrupgaard i Fyen (Apotheker Bøwing)«. Meddelelsen findes i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, og er refereret i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

9. »Et i Marts 1871 i Ringkjøbing-Eggen vingskudt Individ blev, ifølge Meddelelse fra Hr. Bjerrum, sendt til den zoologiske

Have i Berlin«. Meddelelsen findes i »Ornithologiske Bidrag til Danmarks Fauna« af Jonas Collin, 1877, og er refereret i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

10. »Den 23de Juni 1874 blev et gammelt udfarvet Individ skudt af Forvalter Pape i Fodslette Mose paa Langeland og indsendt til Konservator Conradsen, men Eksemplaret var saa forskudt, at kun enkelte Dele kunde opbevares«. Meddelelsen findes i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærbølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, og er refereret i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

11. »I Herschends Samling findes et Expl., skudt i Bjørnkjærmose v. Ribe d. 21. April 1878 og sendt af Konditor Bjerrum«. Meddelelsen findes i »Bidrag til Kundskaben om Danmarks Fuglefauna« af Jonas Collin, 1888. I »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle« samlede af Jonas Collin, 1895, meddeles, at dette Eksemplar skulde være overgaaet til den »Sophiendalske Samling«; dette er dog ikke rigtigt; det er derimod det efterfølgende, som findes der. Eksemplaret omtales i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halfdan Lange, 1919, hvor der dog staar, at Bjerrum har haft 2, skudte den 21. April 1878. Desuden nævnes det i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

12. I Følge Brev af 23. Marts 1924 fra Baron H. Rosenkrantz findes der i den saakaldte »Sophiendal-Samling« en Dværghejre ♂ fra Bjørnkjær Mose, skudt $\frac{7}{7}$ 1881; Baronen skriver herom: »Eksemplaret er af Bjerrum afhændet til Reitzel; fra Reitzel til Undertegnede«. Meddelelse om dette Eksemplar findes i »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle«, samlede af Jonas Collin, 1895; men det meddeles fejlagtigt, at det ejes af Kn. Andersen. Der er formodentlig sket en Forveksling med det foregaaende. Eksemplaret omtales desuden i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halfdan Lange, 1919, og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898; det sidste Sted angives Datoen fejlagtigt til $\frac{7}{8}$ i Stedet for $\frac{7}{7}$.

13. I »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 17. Aarg., Side 78. i »Nogle ornithologiske Oplevelser fra de senere Aar« af O. Helms, findes en Meddelelse om, at der i Katedralskolens Samling i Ribe blandt andet er en Dværghejre »stammende fra Bjerrum og Egnen her«. I »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle«, samlede af Jonas Collin, 1895, findes en Med-

delelse fra Baagøe om, at Bjerrum siden 1878 skulde have modtaget 4—5 Stk. fra Bjørnekjærmose ved Ribe, skudte til forskellige Tider. Maaske er Katedralskolens Eksemplar et af disse, og det efterfølgende muligvis et andet af dem. Meddelelsen om disse 4—5 Stk. refereres i »Fugleliv i Ribes Omegn« af Halfdan Lange, 1919, og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

14. I Universitetets zoologiske Museum findes et Eksemplar, mærket »ad., Bjørnekær, Ribe, $\frac{7}{5}$ 1882. Bay«.

15. I Propr. Chr. Buus' Samling, som er anbragt i Skolen paa Ourø i Holbæk Fjord, findes en ung Fugl, som er skudt i Sjørring Sø ved Thisted i 1885. Dette Eksemplar er ikke tidligere omtalt.

16. »I Efteraaret 1891 blev et ungt Individ sendt til Udstopning til Bruun i Fredericia fra Buntmager W. Timm i Skive. Nærmere Oplysninger have ikke kunnet faaes (Bg.)«. Meddelelsen findes i »Faunististe og biologiske Meddelelser om danske Fugle« samlede af Jonas Collin, 1895.

17. I »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 17. Aarg., Side 84, i »Nogle ornithologiske Oplevelser fra de senere Aar« af O. Helms, findes en Meddelelse om, at der i Greve Raben-Levetzaus Samling paa Aalholm findes en Dværghejre, mærket Vestervig, den 27. April 1896.

18. I Direktør P. G. Løvengreens Samling i Merano, Italien — tidligere Købmand Chr. Reimers Samling i Viborg — findes en Dværghejre fra Warming pr. Ribe, 6. Sept. 1904. Eksemplaret nævnes i en Liste over Samlingen i Tidsskriftet »Danske Fugle«, Aarg. 1920.

19. »En Dværghejre, ung, blev skudt ved Ribe Aa 16. September, meddeler Hr. M. Clausen«. (1904). Meddelelsen findes i »Fuglene ved de danske Fyr i 1904« ved Herluf Winge. Det er efter al Sandsynlighed det samme Tilfælde, som omtales i »Flora og Fauna« 1908, i »Fugle-Aarsberetninger« ved C. Lund. Tilfældet refereres ogsaa i »Fugleliv i Ribes Omegn«, af Halfdan Lange, 1919.

20. I Lensgreve, Hofjægermester C. Lerche-Lerchenborgs Samling, paa Lerchenborg pr. Kalundborg, findes et Eksemplar, som er mærket ♂, Varde. Dette Eksemplar er ikke tidligere meddelt.

21. I Hr. E. Lehn Schiølers Samling i Kjøbenhavn findes et

Eksemplar i Sprit, en ♂ ad., ¹³/₅ 1907, Ræhr pr. Thisted; det er ikke tidligere omtalt.

22. I Odense Museum findes et Eksemplar, ♀ ad.?, uden Oplysninger af nogen Art. Da der i Museet findes en hel Del Fugle fra Grevinde Danners Samling, kan det maaske stamme her fra Landet, men noget sikkert kan ikke siges.

23. I Universitetets zoologiske Museum findes et Eksemplar fra Færøerne, mærket Strømø, April 1834, Færøerne, Tillisch. Dette Eksemplar omtales i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærhølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

24. »Først i Juli 1881 blev en anskudt og fanget paa Viderø«, Færøerne. Meddelelsen findes i »Sysselmand H. C. Müllers haandskrevne Optegnelser om Færøernes Fugle« i Uddrag ved Knud Andersen, 1902.

25. »En Dværghejre fangedes i 1895 i Lobra paa Sydvestkysten af Suderø i højst forkommen Stand. Dr. J. fik kun nogle sørgelige Levninger af den; men Bestemmelsen var utvivlsom«. Meddelelsen om dette Fund paa Færøerne findes i »Fuglene ved de danske Fyr i 1896« ved Herluf Winge.

26. Den 20. Maj 1823 blev et Eksemplar fundet dødt paa Stranden ved Keflavik paa Island; det blev indsendt til zoologisk Museum. Tilfældet omtales i »Skandinaviens Fugle« af N. Kjærhølling, Anden Udgave ved Jonas Collin, 1877, i »Beitrag zur Kenntnis der Vogelwelt Islands« von Bernhard Hantzsch, Berlin 1905, og i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898.

Rørdrum, *Botaurus stellaris*. Denne Art er saa velkendt, at en nærmere Beskrivelse her af dens Dragt maa anses for overflødig. Med Hensyn til dens Forekomst her i Landet kan den ikke betegnes som sjælden, men maa vel nærmest siges at være faatallig. Jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa den Mængde af Meddelelser om skudte Eksemplarer, som findes i Litteraturen, og som stadig forøges.

Den yngler af og til enkelte Steder, paa Ringkøbing-Eggen maaske regelmæssigt, men har ikke megen Fred at dømme efter de mange Eksemplarer, som aarligt sendes til Udstopning; ligeledes synes enhver Fuglesamling at indeholde mindst et Eksemplar og meget ofte flere.

Paa Færøerne er den skudt i Følge »Sysselmand H. C. Müllers haandskrevne Optegnelser om Færøernes Fugle«, i Uddrag ved Knud Andersen, 1902, hvor det hedder: »14. Maj 1887 blev en skudt ved Strond i Torshavn af H. J. Hansen (H. Christiansen's Søn).« Tilfældet refereres i »Nordens Fåglar« af Gustaf Kolthoff och L. A. Jägerskiöld, 1898. I »Faunistiske og biologiske Meddelelser om danske Fugle« samlede af Jonas Collin, 1895, findes en saalydende Meddelelse: I »Berl. Tid.« f. 12. Juli 1887 angives det, at en Rørdrum er skudt i Juni s. A. paa Færøerne (Gribshøi ved Thorshavn). Det er dog muligvis samme Eksemplar.

Paa Island mentes den at være truffet, idet der i »Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn«, 1907, findes en Artikel, »Zoologiske Meddelelser fra Island« af B. Sæmundsson, hvori der berettes, at en Rørdrum er truffet paa Sydlandet i November 1904. Meddelelsen refereres i »Dansk ornith. Foren. Tidsskr.«, 3. Aarg., Side 47, men korri-geres i samme Tidsskrifts 13. Aarg. i en Artikel af P. Nielsen, »Optegnelser vedrørende Islands Fugle, tildels efter egen Iagttagelse i en længere Aarrække«, hvor det paa Side 52 hedder: »Amerikansk Rørdrum, *Botaurus lentiginosus*. En Rørdrum blev 12. November 1904 fanget levende i Forstuen til et beboet Hus i Fljótshlið i Rangarvalla-Syssel. Skindet af denne for Island ny Art, der blev bragt mig 12. December s. A., findes nu opstillet i den naturhistoriske Samling i Reykjavik.

Rev. Francis C. R. Jourdain, Clifton Vicarage, Ahsburne, der i Juli 1912 besøgte Reykjaviks Museum og saa den opstillede Fugl, har meddelt mig, at han anser den for at være den amerikanske Art *B. lentiginosus*, der er mindre end *B. stellaris*.

Efter velvillig Meddelelse fra Adjunkt B. Sæmundsson har den opstillede Fugl følgende Maal: Totallængde 625 mm, Vingelængde 280 mm, Tarsus 92 mm, Mellemtaa (til Taaspids) 82 mm, Næbbets Længde 71 mm, Næbbets Højde 19 mm.

Da jeg ingen Beskrivelse har af amerikanske Arter, kan jeg ikke udtale mig om, hvorvidt her foreligger den almindelige europæiske Art eller en amerikansk, -- men nægtes kan det ikke, at den foreliggende Fugl har en vis Lighed med den af Walter Raine i »Bird-Nesting in North-West Canada« S. 120 afbildede Rørdrum.

I en Fodnote tilføjer B. Sæmundsson følgende: »Denne Fugl blev omtalt af mig i Vid. Medd. 1907, S. 39, som den alminde-

lige nordeuropæiske Art *B. stellaris*. Men da Hr. Nielsen gjorde mig opmærksom paa Jourdain's Mening om Artsidentiteten (selv var jeg vistnok bortrejst, da han besøgte Museet og saa Fuglen opstillet dér), undersøgte jeg Fuglen nærmere, og det viste sig da, at hverken dens Størrelse eller Farve passer videre godt til Beskrivelsen af *B. stellaris*. Størrelsen er for ringe (de Maal, som Nielsen opgiver, blev taget paa den opstillede Fugl og er derfor ikke særlig nøjagtige), og Farven er paa flere Punkter afvigende. Saaledes er f. Eks. Svingfjerene ensfarvet mørkebrune, kun med en lysere Bræmme i Spidsen (som det skal være Tilfældet med den nordamerikanske Art); Struben er næsten hvid, med et smalt, rustgult Baand nedad Midten; Halsens Forside, Bryst og Bug har brede, gulbrune Længdestreger, og paa Siden af Halsen er der en stor langstrakt-oval, sort Plet. Ryg- og Vingedækker er vatrede af rustgult og mørkebrunt. Det lader altsaa til, at Jourdain har Ret i, at Fuglen virkelig er *B. lentiginosus*, og altsaa ny for Islands Fauna, men da jeg mangler en udførlig Beskrivelse af denne Art, maa jeg ligesom Forfatteren, lade Sagen foreløbig staa hen (B. Sæm.)«.

Det maa saaledes efter det foreliggende antages at være et Eksemplar af *Botaurus lentiginosus*, hvilken Art ogsaa er truffet paa Grønland i Følge H. Winge »Grønlands Fugle«, 1898, hvor følgende Meddelelse findes: »I 1869 under en Storm blev en fanget og sønderreven af Hunde paa Stranden ved Egedesminde. Kun en af dens Fødder blev reddet fra Hundene og af Olrik indsendt til Museet«.